

A
variantı

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
TƏLƏBƏ QƏBULU ÜZRƏ
DÖVLƏT KOMİSSİYASI
www.tqdk.gov.az • wap.tqdk.gov.az

I grup üzrə

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ
QƏBUL İMTAHANININ SUAL KİTABÇASI

22 may 2016-cı il

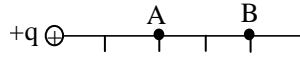
Fizika

26. Verilmiş sarğacda cərəyan şiddətinin dəyişmə sürəti 2 dəfə artarsa, onda yaranan öz-özüne induksiya EHQ necə dəyişər?
- A) 4 dəfə azalar   B) 2 dəfə azalar   C) 4 dəfə artar
D) dəyişməz   E) 2 dəfə artar

27. Verilmiş radiuslu çevrə üzrə hərəkət edən cismin dövrəmə tezliyini azaltdıqda onun dövrəmə periodu (T) və mərkəzaqaçma təcili (a) necə dəyişər?

T	a
A) azalar	artar
B) artar	artar
C) azalar	dəyişməz
D) artar	azalar
E) dəyişməz	azalar

28. Nöqtəvi $+q$ yükünün A nöqtəsində yaratdığı elektrik sahəsinin potensialı φ olarsa, B nöqtəsində onun qiyməti nəyə bərabər olar (bölgülər arasındakı məsafələr eynidir)?

- A) $\frac{\varphi}{4}$ B) $\frac{\varphi}{2}$ C) 4φ D) φ E) 2φ

29. Düzxətli bərabərsürətli hərəkətdə gedilən yol (l) ilə yerdəyişmə vektorunun modulu (S) arasında hansı münasibət doğrudur?

- A) $l = S$ B) $l > S$ C) $l = 2S$
D) $l = \frac{S}{2}$ E) $l < S$

30. Sabit tezlikli dəyişən cərəyan dövrəsinə qoşulmuş sarğacın induktivliyini 4 dəfə azaltdıqda cərəyan şiddətinin amplitud qiyməti necə dəyişər (aktiv müqavimət nəzərə alınmır, $U_m = \text{const}$)?

- A) 4 dəfə azalar   B) 2 dəfə artar   C) dəyişməz
D) 2 dəfə azalar   E) 4 dəfə artar

31. İnduktivliyi 80 mHn olan sarğacdən keçən yükün miqdarı $q = 5t$ (Kl) qanunu ilə dəyişir. Sarğacın maqnit sahəsinin enerjisini hesablayın.

- A) 5 C   B) 0,8 C   C) 1 C   D) 1,6 C   E) 0,3 C

32. Bircins maqnit sahəsində çevrə üzrə hərəkət edən yüklü zərrəciyin $\Delta t = \frac{3T}{4}$ müddətində yerdəyişməsinin

modulu hansı ifadə ilə müəyyən olunur (B – maqnit sahəsinin induksiya, T – dövrəmə periodu, v – zərrəciyin sürəti, q – zərrəciyin yükü, m – kütləsidir)?

- A) $\frac{mv}{qB}$ B) $\frac{\sqrt{2}mv}{qB}$ C) 0   D) $\frac{mv}{\sqrt{2}qB}$ E) $\frac{2mv}{qB}$

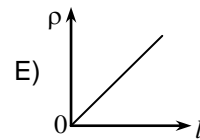
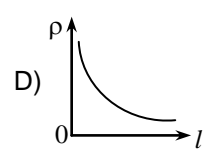
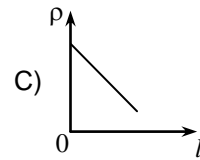
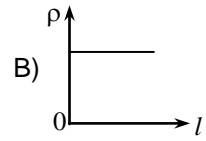
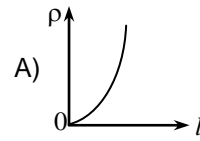
33. İstilikvermənin hansı növləri vakuumda baş verə bilər?

1. İstilikkeçirmə
2. Konveksiya
3. Şüalanma
- A) 1 və 2   B) 2 və 3   C) yalnız 1
D) yalnız 2   E) yalnız 3

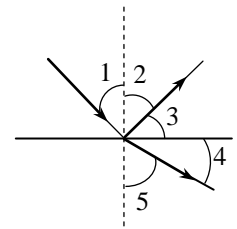
34. Sərbəst harmonik rəqs edən maddi nöqtənin maksimal təcili hansı ifadə ilə müəyyən olunur (x_m – amplitud, v – rəqs tezliyidir)?

- A) $4\pi^2 vx_m$ B) $2\pi^2 v^2 x_m^2$ C) $2\pi vx_m$
D) $4\pi^2 v^2 x_m$ E) $2\pi^2 vx_m$

35. Hansı qrafik verilmiş materialdan hazırlanmış naqilin xüsusi müqavimətinin (ρ) onun uzunluğundan (l) asılılığını ifadə edir?

36. İki mühit sərhədində düşən, qayıdan və sinan şüalar göstərilmişdir. Qayıtma bucağı hansıdır?

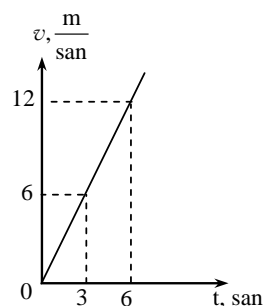

- A) 4   B) 3   C) 5
D) 1   E) 2

37. Aşağı hərəkət edən liftin sürətinin modulunun zamandan asılılıq qrafiki verilmişdir. Liftə olan 60 kq kütləli adamın çəkisini

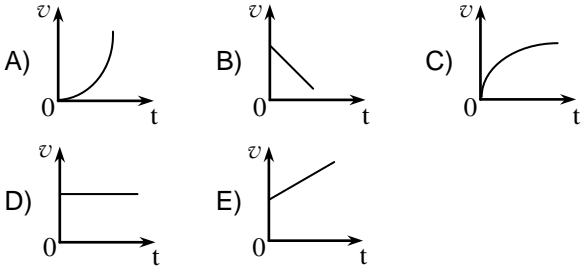
hesablayın ($g = 10 \frac{\text{m}}{\text{san}^2}$).

- A) 800 N   B) 400 N
C) 720 N   D) 240 N
E) 480 N

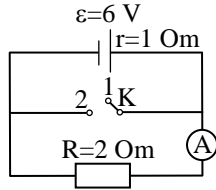

38. Proton induksiya xətləri istiqamətində biricins maqnit sahəsinə daxil olur. Hansı qrafik protonun sürətinin zamandan asılılığını ifadə edir (ağırlıq qüvvəsinin təsiri nəzərə alınmır)?

39. K açarı 1 və 2 vəziyyətində olduqda ampermetrin göstərişi nəyə bərabər olar?

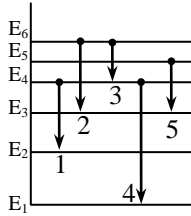
	1 vəziyyətində	2 vəziyyətində
A)	2 A	2 A
B)	0	2 A
C)	3 A	0
D)	2 A	0
E)	2 A	3 A

40. Nisbi uzanmanın vahidi:

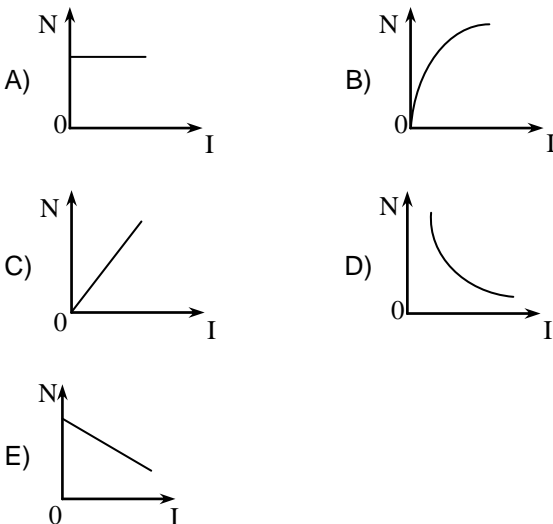
- A) $\frac{1}{m^3}$ B) m   C) ölçü vahidi yoxdur
- D) $\frac{1}{m^2}$ E) m^2

41. Hidrogen atomunun enerji səviyyələrinin diaqramı təsvir edilmişdir. Hansı keçid görünən şüalanmaya uyğundur?

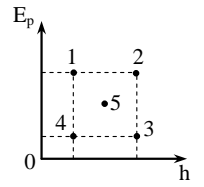
- A) 2   B) 5   C) 3
- D) 4   E) 1

42. Hansı qrafik fotoeffekt zamanı metalın səthindən bir saniyədə qopan elektronların sayının düşən işığın intensivliyindən asılılığını ifadə edir?

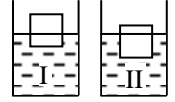

43. Potensial enerjinin hündürlükdən asılılıq diaqramında hansı nöqtə cismin kütləsinin ən böyük qiymətinə uyğundur?

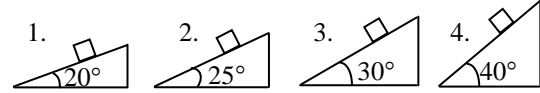
- A) 1   B) 5   C) 4   D) 2   E) 3

44. Kub formalı eyni bir cisim I və II mayelərin səthində üzür. Hansı mülahizə doğrudur?

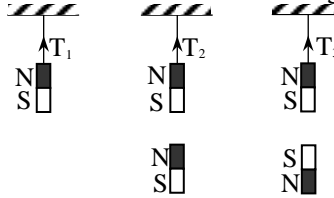
1. Cismın sıxlığı hər iki mayenin sıxlığından böyükdür
  2. I mayenin sıxlığı II mayenin sıxlığından böyükdür
  3. Cismə I mayədə təsir edən Arximed qüvvəsi II mayədəkindən kiçikdir
- A) yalnız 2   B) 2 və 3   C) yalnız 3
- D) 1 və 2   E) yalnız 1

45. Eyni bir cisim müxtəlif mail müstəvilərdə sürüşür. Hansı halda dayağın reaksiya qüvvəsi ən kiçik olar?

- A) bütün hallarda eynidir   B) 4   C) 2   D) 1   E) 3

46. Kütlələri eyni olan üç maqnit ipdən asılmışdır. İkinci və üçüncü maqnitə şəkildəki kimi maqnitlər yaxınlaşdırıldıqda iplərdə yaranan gərilmə qüvvəsinin modulları arasında hansı münasibət doğrudur?

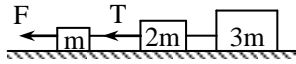

- A) $T_2 > T_3 > T_1$ B) $T_3 > T_2 > T_1$ C) $T_1 > T_2 > T_3$
- D) $T_2 > T_1 > T_3$ E) $T_1 > T_3 > T_2$

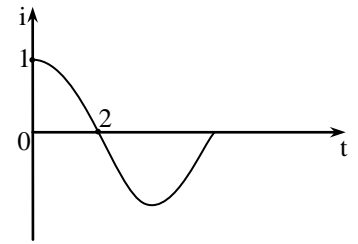
47. Kütləsi 12 kq olan ideal qaz 50 kPa təzyiqdə $9,8 \text{ m}^3$ həcm tutursa, onun molekullarının irəliləmə hərəkətinin orta kvadratik sürətini ($\frac{\text{m}}{\text{san}}$ ilə) hesablayın.

48. Həmmar üfui səthdə qoyulmuş m , $2m$ və $3m$ kütləli üç kub sapla bir-birinə bağlanmışdır. m kütləli kub $F = 12 \text{ N}$ qüvvə ilə dartılır. Sapın T gərilmə qüvvəsini (nyutonla) hesablayın.

49. Müstəvi kondensatorun yükünü azaltdıqda:
1. Kondensatorun lövhələri arasındakı gərginlik artar
2. Kondensatorun lövhələri arasındakı gərginlik azalar
3. Kondensatorun elektrik tutumu artar
4. Kondensatorun elektrik tutumu azalar
5. Kondensatorun enerjisi artar
6. Kondensatorun enerjisi azalar

50. Uyğunluğı müəyyən edin. Rəqs konturunun sarğacındakı cərəyan şiddətinin zamandan asılılıq qrafiki verilib.

1-2 hissəsində

1. Artır	a. kondensatordakı gərginlik
2. Azalır	b. sarğacdakı maqnit seli
3. Sabit qalır	c. kondensatorun elektrik sahəsinin enerjisi
	d. sarğacın maqnit sahəsinin enerjisi
	e. tam enerji